

FORUM FOR KUNSTFAGLIG UTDANNING*

Høringsnotat

Til	Kunnskapsdepartementet
Fra	Forum for kunstfaglig utdanning
Dato	07.06.2019
Sak	Høringssvar til endringer i forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning og forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere yrkesfaglig utdanning og fagskoleutdanning.

Vi viser til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet av 11.03.2019 vedrørende endringer i forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning og forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere yrkesfaglig utdanning og fagskoleutdanning. Våre kommentarer knyttes til høringsbrevets kapittelstruktur med undertekst som peker på kapittel og paragraf i forslag til forskrift.

1. INNLEDNING

Forum for kunstfaglig utdanning – FKU - støtter arbeidet med å lage en mest mulig samlet forskrift knyttet til fagskoleloven. Vi opplever dessverre at deler av de foreslåtte forskriftene ikke tar hensyn til vårt fagfelt.

Vi forventer at forskriftene blir laget slik at vi kan drive våre utdanninger til studentenes beste, for at de skal få det beste læringsutbyttet for bruk i yrkeslivet videre. Forslaget som det foreligger tar kun hensyn til skoletradisjon ikke fagtradisjon. Fagskolene må få lov å ha faget som viktigste prioriteringspunkt.

Det er forslaget om opptak som volder oss problemer om de blir vedtatt. Den eldste skolen vår har 62 års erfaring fra opptak av studenter. Det har alltid vært opptaksprøve med vurdering av faglige arbeid som har vært grunnlag for å bli tatt opp som student. Hele fagfeltet, fra opptak på fagskolestudier, Kunstakademi og Designhøyskoler (BA utdanninger), deltagelse i utstillinger, inntak i galleri, vinne utsmykningskonkurranser, selge egen kunst osv. I alle disse sammenhengene er det de kunstneriske arbeidene som blir vurdert.

Kunstfagskolene har ikke brukt realkompetansevurdering men fagkompetansevurdering. Forskriftene må for vår del ikke kreve annet enn rangering ved opptaksprøver som grunnlag for opptak og at søker viser kunnskap tilsvarende den på Nivå 4 i NKR. Opptakskomité vurderer og rangerer innsendte opptaksprøver etter fastsatte opptakskriterier.

Fagkunnskapen kan være opparbeidet ved de ulike linjene i den videregående skolen, kulturskoler, egenlæring og talent. Inntak med opptaksprøve er første læring for studentene våre. De får en yrkesrelevant erfaring ved opptak som vi bygger videre på i utdanningen. Å simulere noe lignende senere i et utdanningsforløp vil aldri gi den samme læringen.

Vi vil innstendig be om at vår fagtradisjon blir hensyntatt i denne forskriften.

2. GENERELLE BESTEMMELSER

Forskriftens kapittel 1. Generelle bestemmelser

FKU støtter forslagene til §1 *Virkeområde*, § 2 *Definisjoner*, og er glade for at private fagskoler gis mulighet til å delta i samordnet opptak, § 3, *Deltakelse i det samordnede opptaket for fagskoleutdanning*. Vi mener dette vil kunne bidra til mer synlighet, bedre oversikt for studentene, mer likebehandling av studentene i høyere utdanning og bidra til økt effektivitet hos skolene. Videre støttes §4 *innhenting og behandling av personopplysninger hos fagskolene*.

Einar Granum Kunstfagskole, Det Tverrfaglige Kunstinstitutt, Fabrikken Asker Kunstfagskole, Kunstscolen i Bergen, Kunstscolen i Rogaland, Designinstituttet, Ålesund Kunstfagskole, Karasjok kunstscole, Oslo Fotokunstscole, Prosjektscolen, Strykejernet Kunstscole

3. BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

Ingen merknader

4. BESTEMMELSER OM OPPTAKSKRAV OG RANGERING

Forskriftens kapittel 2. Opptakskrav

§ 6 Kvalifisering for opptak.

og

§ 7 Unntak for kunstfaglige utdanninger.

Kunstfaglige fagskoleutdanninger kan ta opp søkere som er 19 år eller eldre i opptaksåret på grunnlag av realkompetanse og opptaksprøve, jf. fagskoleloven § 16 andre ledd.

Forumet for kunstfaglig utdanning foreslår at unntaket gjelder for følgende kunstfaglige fagskoleutdanninger, som alle er medlemmer i FKU:

Einar Granum Kunstfagskole, Det Tverrfaglige Kunstinstitutt, Fabrikken Asker Kunstfagskole, Kunstsolen i Bergen, Kunstsolen i Rogaland, Designinstituttet, Ålesund Kunstfagskole.

Begrunnelse; Stortinget har bestemt at det kan være en prosentvis andel studenter som kan tas opp ved realkompetansevurdering. Kunnskapsdepartementet kan for eksempel sette en kvote på 50%, Forum for Kunstfaglig utdanning ber om at dere ikke gjør dette. Selv med en 90% kvote vil dette endre vårt fags egenart og svært godt faglig forankret praksis. For da blir GSK m.m. et vilkår for opptak. Noe som ikke er hensiktsmessig innen kunstfaget.

Når det gjelder kunstfaglige utdanninger betyr talent og ferdigheter opparbeidet gjennom formell, uformell eller ikke-formell utdanning mest ved opptak. Det må være søkerens kunstneriske kvalifikasjoner som må være det avgjørende. FORUM mener at opptak ved kunstfaglige skoler bør gjøres på bakgrunn av opptaksprøver som den enkelte skole har fått godkjent av NOKUT. I godkjenningssøknaden for opptaksprøver som skolen sender til NOKUT må opptaksprøven kvalitetssikre at søkeren har et nivå tilsvarende læringsutbyttebeskrivelser i NKR på nivå 4.

I kunstfaglige utdanninger ved høyskole eller universitet stilles ingen nedre prosentvis grense for hvor mange av studentene som kan tas opp på bakgrunn av realkompetansevurdering. Kunstfaglig fagskoleutdanning er for mange søkere en utviklingsarena for å gå videre til utdanning på høyskolenivå. Ved å ha fullført og bestått en to-årig fagskoleutdanning kan disse studentene få godskrevet generell studiekompetanse i Samordna Opptak. Dermed er ikke problemstillingen om manglende generell studiekompetanse like stor for UH-sektor.

§9 Opptak på visse vilkår (betinget opptak)

Parantes (1) a) betinger vilkåret for opptak til fagskolen at søkeren har bestått eksamen i ett eller flere fag i videregående opplæring ila første semester etter opptak. FKU støtter Virkes forslag på aktuelle skoler; En student som tas inn gjennom et betinget opptak kan stå i fare for å miste sin studieplass ved fagskolen dersom han/hun ikke består fagprøven i løpet av høstsemesteret. Dette kan virke begrensende på studiesituasjonen og skape vansker bl.a. overfor lånekassen. Dette kan også gjelde i tilfeller der det ikke gis praktisk mulighet for å gå opp til fagprøve ila høstsemesteret. Skolen må ha plikt til å utstede et kompetansebevis for de kurs eller fag som studenten har bestått.

Forskriftens kapittel 3 Ranging ved opptak

§ 16 Ranging på grunnlag av opptaksprøve

Forum for kunstfaglig utdanning foreslår følgende tekst: Ranging på grunnlag av opptaksprøve for kunstfaglige fagskoleutdanninger nevnt i § 7 skjer på grunnlag av opptaksprøve alene. Rangingen skal inneholde vurdering av om opptaksprøven viser et læringsutbytte innen kunstfag tilsvarende nivå 4 i NKR.

5. POLITIATTEST

Ingen merknad

6. SKIKKETHET

Forskriftens kapittel 5. Skikkethet

FKU støtter Virke som foreslår at det fastsettes hvilke utdanninger som skal underlegges skikkethetsvurdering og at denne begrenses til relevante yrkesområder som helse, omsorgs - og oppvekstfaglige. Dersom utdanningen er underlagt skikkethetsvurdering skal dette også framgå av studentenes vitnemål, ellers ikke.

§31 *Skikkethetsnemd.*

Som departementet peker på er mange fagskoler små og vil ha problemer med å selv administrere en skikkethetsnemd som nevnt i høringsnotatet. Virke foreslår derfor at departementet får ansvar for å finansiere disse nemdene og at fylkeskommunene som ansvarlige for tilskuddet til fagskolene får ansvaret for å opprette skikkethetsnemder innenfor de ulike fagområdene og at de fagskolene som ønsker det kan samarbeide om nemdsarbeidet.

For studier basert på digitale løsninger er det viktig at skikkethetsvurderingen skjer i samarbeid med arbeidsstedet og at det stilles krav om at søkeren er i arbeid ved opptak.

7. TREÅRIG FAGSKOLEUTDANNING

Forskriftens kapittel 6. Faglige bestemmelser.

§ 42 *Vilkår for treårig fagskoleutdanning.*

Som hovedregel bør en fagskoleutdanning være to år. Likevel vil det være arbeidslivets behov, fagområdets egenart og læringsutbytte som må være bestemmende for hvor lang en fagutdanning skal være. Det skal legges vekt på fagets egenart.

FKU mener dette må gjelde også for enkelte kunstfag som krever mange timer med praktisk trening, veiledning og fordypning for at studenten skal kunne utvikle seg til en allsidig utøver. For at utdanningen skal ha forsvarlig legitimitet i yrkeslivet og øvrig utdanningssystem bør aktuelle utdanninger innen det kunstfaglige feltet kunne få treårige utdanningsløp godkjent.

8. NASJONAL KLAGENEMD FOR FAGSKOLEUTDANNING

FKU mener at Nasjonal klagenemd må finansieres av departementet.

9. KVALITETSSIKRING

Virke mener uttalelsesfristen ved søknadsbehandling for akkreditering av fagskoleutdanning og for tilsyn med både akkrediterte fagskoleutdanninger og fagområdeakkreditering må halveres fra seks til tre uker. Dette er nødvendig av hensyn til forutsigbarhet for fagskolene. FKU støtter dette.

10. «EN PLAN B» FOR Å KVALITETSSIKRE REGELVERKET FOR OPPTAKET

Forum for kunstfaglig utdanning mener kunnskapsdepartementet bør nedsette en egen arbeidsgruppe for å gjøre en grundig analyse av aktuelle forhold knyttet til hva som bør kreves for å kvalifisere seg til en utdanning innen det kunstfaglige yrkesområdet.

Dette vil sikre at grunnlaget for bruk av opptaksprøve og faglige metoder og dokumentasjoner blir bestemt på faglige premisser som har legitimitet innen kunst- og kulturfeltet.

Forum for kunstfaglig utdanning bidrar gjerne, sammen med andre, i et slikt arbeid. Vi viser også til at Fagskolerådet i sin utredning har anbefalt et nasjonalt fagutvalg for denne type utdanninger.

Oslo den 7.juni 2019

Foreningen Forum for kunstfaglig utdanning

Ottar Gjerde
leder